

Bài 26:

Thông tin bất cân xứng

Kinh tế học vi mô dành cho chính sách công

Học kỳ Thu 2015

Giảng viên: Huỳnh Thế Du

Nội dung trình bày

1. Khái niệm và những hệ lụy của bất cân xứng thông tin
2. Lựa chọn ngược: Ví dụ thị trường xe ô-tô đã qua sử dụng
3. Rủi ro đạo đức (tâm lý y lại)
4. Ủy quyền tác nghiệp
5. Lý thuyết tiền lương hiệu quả
6. Ứng phó với bất cân xứng thông tin

Nói lỏng các giả định cơ bản trong kinh tế học

- ✓ Giả định cơ bản của kinh tế học dòng chính: Con người là duy lý và vì mình luôn hành động vì mục tiêu tối đa hóa lợi ích của bản thân
 - ✓ Các giả định về thị trường cạnh tranh hoàn hảo
 - Nhiều người bán nhiều người mua và tất cả đều chấp nhận giá
 - Không có rào cản gia nhập ngành
 - Hàng hóa đồng nhất
 - Thông tin hoàn hảo
 - ✓ Khi các giả định trên được nói lỏng/không đúng thì sao?
-

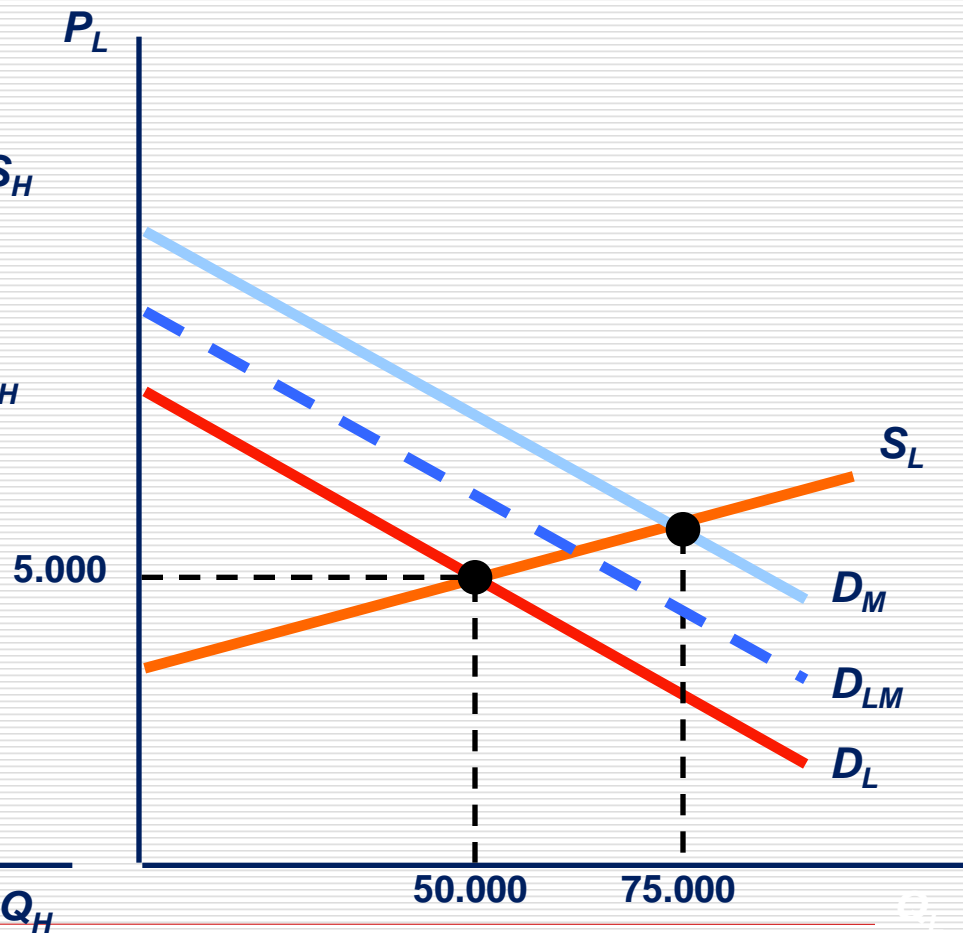
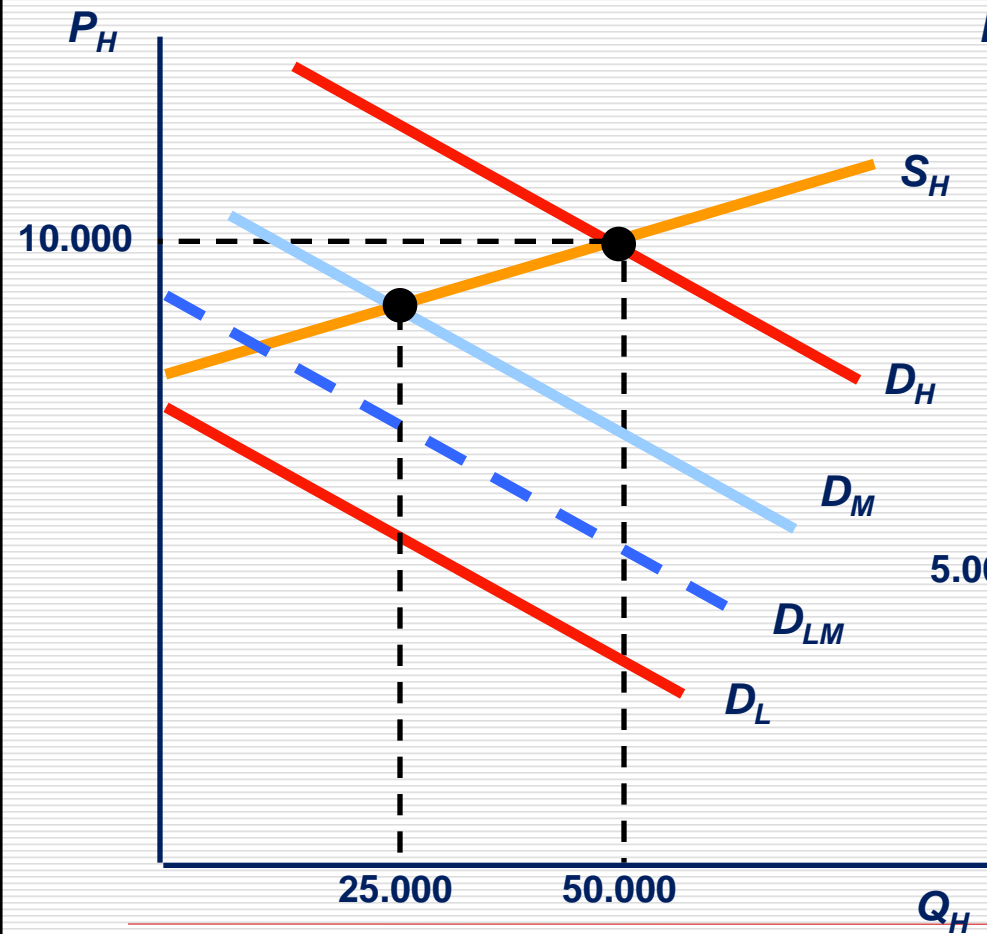
Thông tin bất cân xứng

(Asymmetric Information - AI)

- ✓ Thông tin bất cân xứng là tình trạng trong một giao dịch, một bên có thông tin đầy đủ hơn và tốt hơn so với (các) bên còn lại.
 - ✓ Các ví dụ
 - ✓ Thông tin bất cân xứng (AI) là một thất bại của thị trường vì nó gây ra hậu quả:
 - Lựa chọn ngược hay lựa chọn bất lợi (adverse selection – AS)
 - Rủi ro đạo đức hay tâm lý ỷ lại (moral hazard – MH)
 - Vấn đề người ủy quyền-người thừa hành (principal-agent – PA)
-

Lựa chọn ngược (AS)

Ví dụ trong thị trường xe cũ

Lựa chọn ngược (AS)

- ✓ Thị trường bảo hiểm: Vấn đề mua bảo hiểm của người trên 65 tuổi
 - ✓ Thị trường tín dụng
 - ✓ Tầm quan trọng của danh tiếng và tiêu chuẩn hóa
-

Rủ ro đạo đức hay tâm lý ỷ lại (MH)

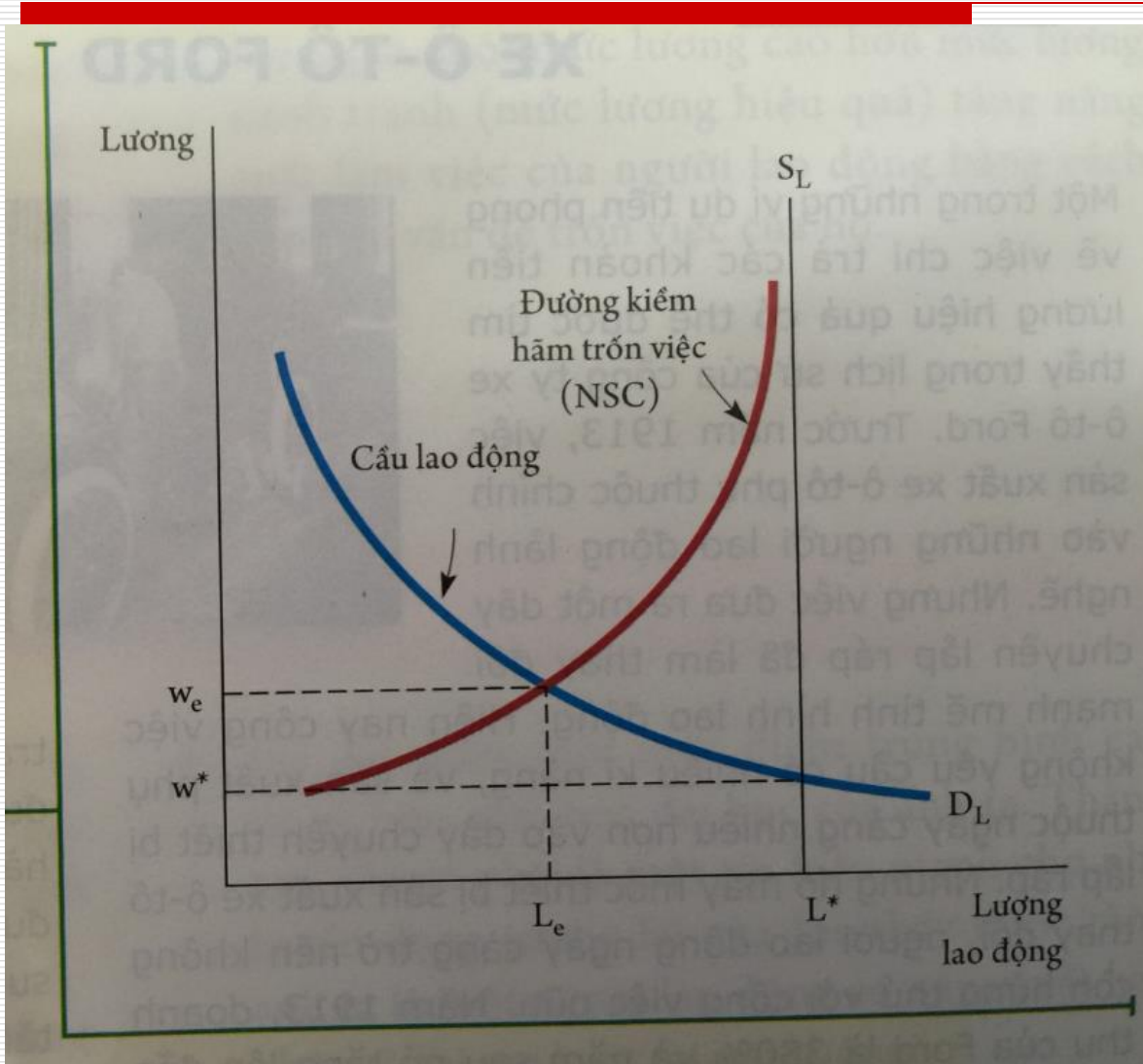

- ✓ Rủ ro đạo đức hay tâm lý ỷ lại là tình trạng cá nhân hay tổ chức không còn động cơ để cố gắng hay hành động một cách hợp lý như trước khi giao dịch xảy ra.
 - ✓ Một số ví dụ: bảo hiểm, ngân hàng, biên chế trọn đời, cơ chế bổ nhiệm, thực hiện các cam kết.
-

Vấn đề người ủy quyền- người thừa hành (Principal – Agent Problem)

- ✓ Là những trường hợp một bên (người ủy quyền) tuyển dụng một bên khác (người thừa hành) để thực hiện một hay những mục tiêu nhất định.
 - ✓ Người thừa hành có thể theo đuổi mục tiêu khác với người ủy quyền (do động cơ khác nhau) nhưng do thông tin bất cân xứng làm cho người ủy quyền khó kiểm soát.
 - ✓ Các ví dụ
 - Doanh nghiệp tư nhân
 - Doanh nghiệp nhà nước
 - Khu vực công
 - Khu vực tài chính
-

Lý thuyết tiền lương hiệu quả

Giải pháp khắc phục tình trạng thông tin bất cân xứng

- ✓ Nguyên tắc là giải quyết vấn đề tận nguồn, làm giảm đi sự bất cân xứng về thông tin cho các bên tham gia giao dịch
 - ✓ Giải pháp của tư nhân và chính phủ
-

Giải pháp tư nhân

- ✓ Thị trường đồ cũ:
 - Người mua thu thập thông tin: thuê chuyên gia, hỏi người mua trước hoặc sử dụng thử, mua thông tin.
 - Người bán phát tín hiệu chứng minh uy tín của cửa hàng thông qua danh tiếng, thương hiệu, cấp giấy bảo hành...
 - ✓ Thị trường lao động:
 - Người xin việc phát tín hiệu: bằng cấp, yêu cầu mức lương cao
 - Nhà tuyển dụng: phỏng vấn, thử việc ...
-

Phát tín hiệu trên thị trường lao động

$B(y)$ = lương tăng theo
mỗi mức học vấn

Một người nên có
mức học vấn ntn?

Quyết định học vấn
được dựa trên so sánh lợi
ích/chi phí

Giá trị
học vấn

NHÓM 1

Giá trị
học vấn

NHÓM 2

\$200K

$$C_I(y) = \$40,000y$$

\$200K

$$C_{II}(y) = \$20,000y$$

\$100K

$B(y)$

\$100K

$B(y)$

0 1 2 3 4 5 6 Số năm học đại học

Lựa chọn tối ưu
về y của Nhóm 1

0 1 2 3 4 5 6 Số năm học đại học

Lựa chọn tối ưu
về y của Nhóm 2

Giải pháp tư nhân: Thị trường bảo hiểm

- ✓ Công ty bảo hiểm yêu cầu khám sức khỏe
 - ✓ Chỉ định phòng khám đối với hợp đồng lớn
 - ✓ Không chi trả bảo hiểm toàn phần (đồng chi trả)
 - ✓ Giảm phí bảo hiểm đối với khách hàng có đăng ký các chương trình phòng chống bệnh tật hoặc không hút thuốc
-

Giải pháp tư nhân: Ngân hàng

- ✓ Người đi vay phát tín hiệu chứng minh hiệu quả tài chính của dự án hoặc chứng minh năng lực tài chính của công ty.
 - ✓ Thẩm định dự án, thẩm định khả năng tài chính của nhà đầu tư, tài sản thế chấp
 - ✓ Đánh giá lịch sử tín dụng của công ty
-

Giải pháp của chính phủ

- ✓ Cấp giấy phép chứng nhận (trước hoạt động)
 - Chứng nhận tư cách pháp nhân
 - Chứng nhận chất lượng sản phẩm
 - ✓ Kiểm tra, giám sát (trong quá trình hoạt động)
 - Kiểm tra an toàn vệ sinh thực phẩm, đóng dấu chất lượng và cấp phép lưu thông
 - Kiểm tra, đối chiếu với tiêu chuẩn đăng ký
 - ✓ Kiểm toán (sau hoạt động)
-

Giải pháp của chính phủ

Chứng
nhận
chất
lượng
sản
phẩm

**BỘ Y TẾ
CỤC AN TOÀN
THỰC PHẨM**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**

Số: 4323/2012/ATTP-XNCB

Hà Nội, ngày 06 tháng 11 năm 2012

**XÁC NHẬN CÔNG BỐ PHÙ HỢP QUY ĐỊNH
AN TOÀN THỰC PHẨM**

Cục An toàn thực phẩm xác nhận đã nhận công bố phù hợp quy định an toàn thực phẩm của:

Tên tổ chức, cá nhân: Công ty XNK Thương mại Dịch vụ Thiên Hà Xanh
Địa chỉ: 36 Phan Văn Trị, phường 10, quận Gò Vấp, Tp. Hồ Chí Minh
Điện thoại: 0866528144 *Fax:*
Email:

Cho sản phẩm: **Thực phẩm chức năng: Superior Fat Burner**
Do G&M Group, USA, United State sản xuất phù hợp quy định an toàn thực phẩm.

Tổ chức, cá nhân có trách nhiệm thực hiện chế độ kiểm tra và kiểm nghiệm định kỳ theo quy định hiện hành và phải hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính phù hợp của sản phẩm đã công bố.

Định kỳ 03 năm tổ chức, cá nhân phải thực hiện lại việc đăng ký bản công bố phù hợp quy định an toàn thực phẩm.

Nơi nhận:
- Tổ chức, cá nhân;
- Lưu: ĐKCN.

**KT. CỤC TRƯỞNG
PHÓ CỤC TRƯỞNG**

Lê Văn Giang

Giải pháp của chính phủ

Tăng cường
giám sát,
kiểm tra
chất lượng
sản phẩm

Giải pháp của chính phủ

- ✓ Thành lập hiệp hội bảo vệ người tiêu dùng
 - ✓ Cung cấp thông tin
 - Về quy hoạch
 - Về dịch bệnh
 - Về nhà đầu tư
 - Dự báo về cung cầu thị trường
 - ✓ Thiết lập thể chế (xây dựng khung pháp lý) để có biện pháp chế tài, xử phạt
-

Giải pháp cho vấn đề ủy quyền tác nghiệp

- ✓ **Nguyên tắc:** Người ủy quyền tạo ra khuyến khích (vật chất và phi vật chất) sao cho mục tiêu của người thừa hành phù hợp với mục tiêu của mình
 - Trả lương và thưởng theo hiệu quả
 - Thưởng bằng cổ phiếu
 - Các chuẩn mực xã hội
 - Cơ hội thăng tiến
 - ✓ **Thiết kế hệ thống thông tin và kiểm tra**
 - Minh bạch hóa và tiêu chuẩn hóa thông tin
 - Hệ thống giải trình và giám sát nghiêm ngặt
 - Đào tạo theo tín chỉ, sinh viên chọn môn và chọn giáo viên
 - Lấy phiếu tín nhiệm định kỳ và đột xuất
-